

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Karin
Wallin

Sammanträdesdatum
2025-06-03

FöredragningsPM
Dnr: 25RS1477

Organ
Regionstyrelsen

Remissvar – En ny samordnad miljöprövnings- och tillståndsprövningsprocess, SOU 2024:98

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar

att förslaget till svar godkänns som Region Örebro läns svar till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Sammanfattning

Regeringen beslutade den 8 juni 2023 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att se över och lämna förslag på hur tillståndsprövningen enligt miljöbalken kan förenklas och förkortas genom att göra prövningen mer flexibel, effektiv och förutsebar (dir. 2023:78).

Syftet med uppdraget har varit att säkra näringslivets konkurrenskraft, öka investeringsviljan och främja en effektiv industriell klimatomställning, vilket bidrar till att klimat- och miljömålen nås.

Utredningen föreslår en ny samordnad miljöprövnings- och tillståndsprövningsprocess där regelverk och roller tydliggörs men också anpassas bättre till gällande EU-regelverk. Bland annat föreslås att miljöprövning och tillståndsprövning görs i olika spår. Det föreslås också inrättande av en ny myndighet som ansvarar för dessa processer.

Bedömningen är att det är positivt att lagstiftningen samlas på ett ställe i Miljöbalken och i högre grad överensstämmer med EU-lagstiftningen. Dock kommer utredningens förslag för en klar majoritet kommer innebära en process som är mer oförutsägbart, då det endast är ett fåtal verksamheter som i utgångsläget kommer omfattas av miljötillståndsspåret. Resterande kommer omfattas av granskningsspåret med som innebär en större oförutsägbart. Bedömningen är även att miljöskyddet riskerar att försvagas när så få

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Karin
Wallin

Sammanträdesdatum
2025-06-03

FöredragningsPM
Dnr: 25RS1477

miljöpåverkande verksamheter från början kommer omfattas av miljötillståndsspåret.

När det gäller de organisatoriska förslagen instämmer Region Örebro län med behovet av en tydligare process för miljö- och tillståndsbedömningar. Förslaget är att inte ta ställning till vilket förslag som är bäst men uppmana regeringen att välja det alternativ som tar kortast tid att genomföra och har störst potential att bidra till ett effektivt införande av en samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess.

Regeringen beslutade den 8 juni 2023 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att se över och lämna förslag på hur tillståndsprövningen enligt miljöbalken kan förenklas och förkortas genom att göra prövningen mer flexibel, effektiv och förutsebar (dir. 2023:78).

Syftet med uppdraget har varit att säkra näringslivets konkurrenskraft, öka investeringsviljan och främja en effektiv industriell klimatomställning, vilket bidrar till att klimat- och miljömålen nås. Enligt uppdraget skulle bl.a. följande utredas.

- Hur det svenska regelverket kan förändras i syfte att Sverige inte ska ställa högre eller överlappande krav i förhållande till vad de relevanta EU-regelverken kräver, särskilt i fråga om processuella krav och i fråga om möjligheten att nyttja de undantag från ordinarie krav som finns.
- Om tillståndsprövningen enligt miljöbalken bör delas upp på andra sätt än i dag.
- Hur förutsebarheten kan öka i tillståndsprövningsprocessen, genom bl.a. tydligare regler för innehållet i ansökan och hur prövningen ska avgränsas.

Dagens regelverk

Bestämmelser om tillståndsprövning enligt miljöbalken finns i dag i flera kapitel i miljöbalken. Vid sidan om miljöbalksregelverket finns bestämmelser som ska tillämpas vid tillståndsprövning i exempelvis lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet och lagen och förordningen om tidsfrister och kontaktpunkt för vissa ärenden som gäller tillförsel av förnybar energi.

Utredningens konstaterar att dagens regelverk är komplexa och svåröverskådliga då dagens bestämmelser återfinns på olika ställen inom miljöbalksregelverket. Därtill är de svårtillämpbara och såväl regelverk som tillståndsprövningsprocess gör stor skillnad på om ansökan berör vattenverksamhet eller inte. Det konstateras att krav på tillstånd för verksamheter och åtgärder i miljöbalken och i föreskrifter som är meddelade med stöd av miljöbalken inte

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Karin
Wallin

Sammanträdesdatum
2025-06-03

FöredragningsPM
Dnr: 25RS1477

alltid överensstämmer med kraven inom EU-rätten. De svenska kraven är både för högt och för lågt ställda jämfört med EU-rätten beroende på vilken verksamhet eller åtgärd som avses. Utredningen anser att det är överhuvudtaget svårt att se på vilket sätt den svenska tillståndsplikten överensstämmer med EU-rätten.

Utredningens utgångspunkter

Utöver utredningsdirektiven har utredningen haft ett antal allmänna utgångspunkter som i huvudsak bygger på att skapa en tillståndsprozess, en organisation för tillståndsprövning och en tillståndsplikt för verksamheter och åtgärder som är så enkel, effektiv, förutsägbar och ändamålsenlig som möjligt. Samtidigt ska processen hålla hög kvalitet, vara rättssäker och bidra i arbetet med att nå miljömålen, säkra näringslivets konkurrenskraft, öka investeringsviljan samt främja en effektiv industriell klimatomställning. För att uppnå sådan process har avstamp tagits i den samordnade process för miljöprövning och de grundkrav för tillståndsplikt som finns inom EU-rätten.

Utredningens förslag

Utredningens förslag är omfattande och berör en rad olika författningar men också organisatoriska frågor. I sammanfattning föreslår utredningen:

- Ny samlad reglering om miljöprövning i miljöbalken och miljöprövningsförordningen.
- Ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess.
- Två spår för prövning av verksamheter och åtgärder.
 - o Processen från ansökan till miljötillstånd (miljötillståndsspåret) effektiviseras.
 - o Ny enklare tillståndsprövning för verksamheter och åtgärder som inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan samt för ansökningar om ändringar av verksamhet eller omprövning av tillståndsvillkor (granskningsspåret).
 - o Ny reglering om undantag från krav på en specifik miljöbedömning vid prövning av en ansökan om miljötillstånd.
- En ny prövningsmyndighet för hela processen
 - o Den nya myndigheten bör också vara MKB-myndighet vid miljöbedömning av verksamheter och åtgärder enligt andra lagar.

Tjänsteställe, handläggare
Samhällsplanering och Infrastruktur, Karin
Wallin

Sammanträdesdatum
2025-06-03

FöredragningsPM
Dnr: 25RS1477

- Ny tillstånds-, gransknings-, anmälnings- och registreringsplikt av verksamheter och åtgärder.
- Uttrycket miljöpåverkande verksamhet ersätter uttrycket miljöfarlig verksamhet.
- Myndigheternas talerätt och rätt att initiera ärenden enligt miljöbalken begränsas och förtydligas.

Bedömning

Se förslag till svar på remiss.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Beslut om svar på remissen får inga direkta konsekvenser på rubricerade perspektiv. Genomförande av utredningens förslag kan antas ha konsekvenser på samtliga perspektiv, se förslag till svar på remiss.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet väntas inte få några ekonomiska konsekvenser för Region Örebro län.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionstyrelsen 2025-06-03

Förslag till remissvar

Remiss del 1

Remiss del 2

Remiss del 3

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Skickas till:

Klimat och näringslivsdepartementet